

„Chroń swoje narządy ...” – czyli jak stosować środki ochrony roślin, aby sobie nie zaszkodzić?

Motyw przewodni akcji promocyjnej Wielkie Manewry Polowe prowadzonej w roku 2005 oraz kontynuowanej również w roku bieżącym, jest dobrym pretekstem do rozpoczęcia dyskusji nt. **zasad bezpiecznej pracy z środkami ochrony roślin.**

Ze względu na złożoność tematu oraz obawę przed zbytnim zanudzeniem czytelnika, nie zamierzamy omówić wszystkich jego aspektów jednocześnie, w jednym artykule.

Na początek, w celu usystematyzowania wiadomości, wypunktujemy poszczególne elementy mające bezpośredni wpływ na bezpieczeństwo pracy z preparatami ochrony roślin:

- zakup środka ochrony roślin
- transport
- przechowywanie
- stosowanie
- postępowanie w przypadku zatrucia
- postępowanie z pustymi opakowaniami

Zgodnie z zapowiedzią, skupmy się na jednym z ww. elementów czyli **na bezpiecznym stosowaniu środków ochrony roślin.** Pozostałe zagadnienia zostaną omówione w następnych edycjach naszej gazetki.

Jedną z podstawowych zasad, jest **szczegółowe zapoznanie się z zapisami etykiety-instrukcji stosowania preparatu.** Etykieta zawiera nie tylko informacje nt. dawek preparatu, zakresu stosowania lecz również (między innymi):

- zwroty wskazujące na rodzaj zagrożenia stwarzanego przez preparat tzw. zwroty R

- międzynarodowe znaki ostrzegawcze – piktogramy
- zwroty określające warunki bezpiecznego stosowania środka tzw. zwroty S
- informacje nt. karencji i prewencji
- zasady postępowania ze zużytymi opakowaniami

Najbardziej widocznym elementem etykiety są piktogramy. Stanowią one pierwszą informację nt.:

formy użytkowej preparatu

sposobu przechowywania

rodzaju odzieży ochronnej, jaką należy stosować w konkretnym przypadku

zezeń

Kolejnymi zasadami warunkującymi bezpieczne stosowanie środków ochrony roślin są:

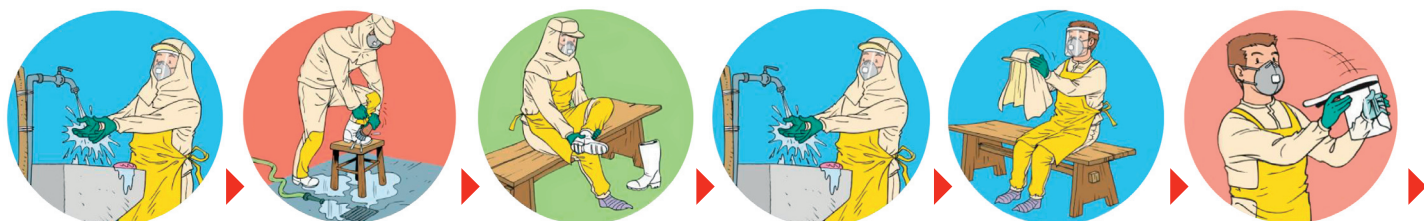
- **Stosowanie odzieży ochronnej**
- **Przestrzeganie okresów karencji i prewencji**
- **Oznakowanie opryskiwanego pola**
- **Prowadzenie ewidencji wykonywanych zabiegów**
- **Aplikacja preparatów wyłącznie sprzętem sprawnym technicznie**

W trakcie pracy z środkami ochrony roślin nie należy zapominać, że:

- w czasie pracy nie wolno jeść, pić, palić oraz pić alkoholu (także w przeddzień i po zakończeniu pracy)
- spożywanie posiłków, napojów oraz palenie tytoniu jest dopuszczalne w czasie przerw w pracy po uprzednim zdjęciu wierzchnich środków ochrony indywidualnej oraz po umyciu rąk, twarzy i przepłukaniu jamy ustnej wodą pitną
- miejsce na spożywanie posiłków oraz na palenie tytoniu powinno się znajdować w odległości nie mniejszej niż 50 metrów od miejsca stosowania preparatów od strony nawietrznej
- po zakończeniu pracy należy całe ciało umyć w ciepłej wodzie z dodatkiem mydła i kilkakrotnie przepłukać jamę ustną wodą pitną
- zabrudzoną odzież ochronną należy zdjąć niezwłocznie po zakończeniu zabiegu. Po wypraniu z użyciem środków piorących, przechowywać w pomieszczeniu do tego przeznaczonym. Zakaz prania zabrudzonej odzieży ochronnej z innymi ubraniami.

Poniższe rysunki ilustrują poprawny sposób zakładania i zdejmowania odzieży ochronnej, jak również postępowania z zabrudzoną odzieżą wielokrotnego użytku, po wykonanym zabiegu środkami ochrony roślin.

Rodzaje odzieży ochronnej:

❖ Ochrona ciała – odzież chemoochronna posiadająca odpowiednie certyfikaty bezpieczeństwa przyznawane przez CIOP (Centralny Instytut Ochrony Pracy) oraz spełniająca właściwe normy (PN-EN 466, PN-EN 467, PN-P-04987). Może służyć zarówno do użytku krótkotrwałego (jednorazowego) – wówczas jest produkowana z włóknin i folii, jak również do użytku długotrwałego o ile jest z tkanin powlekanych i impregnowanych.

❖ Ochrona wzroku i twarzy – gogle oraz osłony twarzy (nie okulary!).

– Gogle składają się z szybki/-ek najczęściej z poliwęglanu, elastycznej oprawy oraz taśmy umożliwiającej szczelne dopasowanie do twarzy. Należy je stosować wszędzie tam gdzie środki ochrony roślin występują w formie kropli cieczy, gazów i pyłów.

– Osłony twarzy oprócz szybki poliwęglanowej posiadają również oprawę i nagłowie chroniące twarz i oczy z przodu i boków. Służą do ochrony przed rozbryzgami cieczy np. podczas przelewania preparatów.

Z reguły ww zabezpieczenia można jednocześnie nosić z okularami korekcyjnymi.

❖ Ochrona dróg oddechowych – typy ochrony:

– Filtry krótkoczasowe – materiał filtrujący powietrze wdychane i wydychane. Zakrywają usta i nos.

– Półmaski – jeden lub kilka filtrów wymiennych oraz zawór wdechowy i wydechowy. Zakrywają brodę, usta i nos.

– Maski pełne – elementy półmaski. Dodatkowo zakrywają oczy.

oraz

– środki ochrony dróg oddechowych wspomagane wentylatorem bądź zasilane powietrzem z sieci lub z przenośnej butli.

Bardzo popularnym sposobem zabezpieczenia układu oddechowego jest stosowanie masek przeciwpyłowych. Jednak jak sama nazwa wskazuje, maski te zabezpieczają przed cząstkami substancji stałych takich, jak pyły i dymy. Nie należy ich używać przy pracy z ciekłymi preparatami a zwłaszcza w trakcie oprysków.

❖ Obuwie ochronne – skórzane (o właściwościach olejo, wodo-, kwasoodporne z podeszwą z gumy naturalnej, neoprenu, poliuretanu, itp.), gumowe, z PCW, neoprenu, winylu, itp.

❖ Rękawice ochronne – produkowane głównie z tworzyw sztucznych i gumy (winyl, lateks, nitril, neopren, PVA)

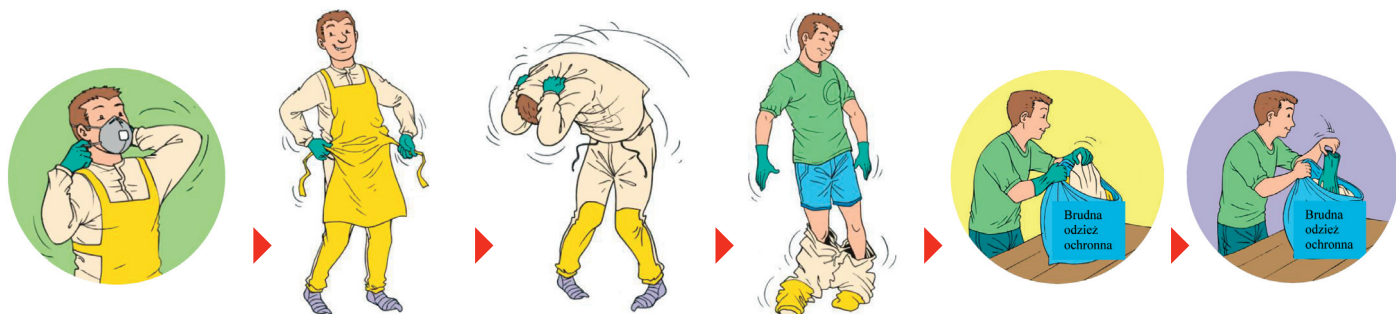

Zawsze należy pamiętać o dostosowaniu zabezpieczeń do rodzaju preparatu, wykonywanej pracy jak również rodzaju uprawy. Zupełnie różne zabezpieczenia należy stosować podczas przygotowywania preparatu do zabiegu, niszczenia pustych opakowań, a inne przy oprysku uprawy (niskiej lub wysokiej) lub wysiewaniu zaprawionego ziarna.

PODSUMOWANIE:

Stosując środki ochrony roślin NALEŻY:

1. Przestrzegać zapisów etykiety-instrukcji stosowania preparatu
2. Do aplikacji preparatów używać sprzętu sprawnego technicznie
3. Stosować odzież ochronną dostosowaną do wykonywanej pracy
4. Po zakończeniu zabiegu umyć całe ciało, a zabrudzoną odzież przeznaczoną do wielokrotnego użytku wyprać

Opracowano na podstawie materiałów informacyjnych Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz firmy JACK-BHP.